

Quadrifolia

Afdeling Deventer

Jaargang 23, nr. 1 - 2009

Nieuwjaarsbijeenkomst 2009 in Zutphen

Datum: zondag 11 januari.

Tijd: 13.30 uur.

Plaats: Het Volkshuis. Houtmarkt 62 7201KM Zutphen.

Excursieleiders: Klaske en Herman ten Grotenhuis Tel:

0573-401077 E-mail: grotenhuis@planet.nl

We willen elkaar een Gelukkig Nieuwjaar toewensen in de oude stad Zutphen. Daar vinden we op de Houtmarkt een alleraardigste gelegenheid, HET VOLKSHUIS, waar we koffie drinken en elkaar kunnen begroeten in het nieuwe jaar. Liefhebbers kunnen ook iets bestellen voor bij hun kopje koffie of thee, alles wel voor eigen rekening. Maar de rekeningen bij het Volkshuis vallen enorm mee, de prijzen zijn zeer laag.

Op zondag valt het parkeren in de stad erg mee, wellicht is er vlak bij het Volkshuis op de markt voldoende plaats.

Na de begroeting gaan we om ongeveer kwart over 2 een wandeling maken door het historische gedeelte van Zutphen, de wandeling duurt ongeveer een uur. Daarna is er de mogelijkheid nog iets te gebruiken bij een van de horecagelegenheden.

Paddenstoelenlezing van Leo Knol

Datum: donderdag 22 januari.

Tijd: 20.00 uur.

Plaats: Wilp in "de Pompe".

Leo Knol zijn specialiteit is paddenstoelen en planten uit het Middellandse zeegebied en dan voornamelijk het Iberische schiereiland. Vandaag laat hij ons de vroege voorjaarssoorten en de paddenstoelen die de rest van het jaar bij ons voorkomen zien. Aan het eind van de diaprojectie zullen we een overzichtelijke serie kelkzwammen voorgeschoteld krijgen!

Lezing over DOÑANA en EXTREMADURA in Spanje i.s.m IVN in de "Ulebelt"

Datum: donderdag 19 februari.

Tijd: 20.00.

Plaats: Deventer in de "Ulebelt".

Mike Hirschler heeft er gedurende bijna 10 jaar als reisleader al heel wat reisjes op zitten in de Doñana en de Extremadura in Spanje. Beide gebieden, alsook een riviermonding in Portugal, zijn bij natuurliefhebbers alom bekend. Mike staat garant voor mooie plaatjes en een leuk verhaal. Het zal niet alleen gaan over vogels (één van zijn liefhebberijen), maar ook over mooie planten, bijzondere landschappen, bomen, hier onbekende amfibieën en nog véél meer. Komen dus!

Gewestelijke excursie naar Schouwen

Datum: zaterdag 21 februari 2009.

Vertrek: 07.00 vanaf het Mercurehotel in Deventer.

Excursieleiders: Hans Grotenhuis en Tjalling van der Meer.

Deze excursie is in november 2008 niet doorgegaan vanwege het slechte weer en verplaatst naar zaterdag 21 februari 2009. Op deze zaterdag organiseert het Gewest een vogelexcursie naar Schouwen onder leiding van Hans Grotenhuis en Tjalling van der Meer. Van oudsher

Tijdig aanmelden voor excursies

Meldt u zich bij deelname aan een excursie uiterlijk 18.00 uur van de dag voorafgaand aan de excursie, dus altijd vooraf en bijtijds, aan bij de excursieleider of bij Dick Steenstra (0570-619176).

zijn de Zeeuwse eilanden en de Deltawateren bekende excursiedoelen om vogels te kijken. Op Schouwen zijn niet alleen de bekende inlagen (zoals de Flauwers) aan de zuidzijde van het eiland goede vogelkijkpunten, maar sinds enkele jaren is daar een omvangrijk en zeer interessant terrein bijgekomen: de Prunje. Door uitvoering van het Plan Tureluur is voormalige landbouwgrond omgezet in water, plas-dras land en slikken: een eldorado voor vogels en vogelaars. Het terrein is van alle zijden vanaf de wegen goed te overzien en in het terrein zelf ligt ook nog een observatietoren. Uiteraard kijken we ook nog even in de Flauwersinlagen en bij gunstig tij kunnen we nog een

blik werpen op de droogvallende slikken langs de Oosterscheldedijk. We zitten dus lang niet de hele dag in de auto, maar zullen ook buiten vertoeven en een stukje lopen. Het is niet naast de deur, dus het is vroeg weg en laat thuis; houd daar rekening mee. Meenemen: brood en drinken voor de hele dag, stevig schoeisel, winddichte kleding en natuurlijk kijker en vogelboek (en indien aanwezig telescoop).

We verzamelen om 10.00 uur op Schouwen. We vertrekken om 07.00 vanaf het Mercurehotel In Deventer. Opgeven voor 14 februari bij Dick Steenstra, (tel: 0570-619176)

Excursie naar De Wildenborch

Datum: zondag 1 maart.

Tijd: 10.00.

Plaats: Parkeerplaats bij de kapel van het huis.

Excursieleider: Koos Anema (0575-431821)

Begin april 2007 hadden we met Klaske ten Grotenhuis en prachtige excursie naar De Wildenborch bij Vorden. Helaas waren sommige stinzenplanten al uitgebloeid en daarom gaan we vandaag onder leiding van Koos Anema kijken hoe het er een maand vroeger uitziet. We verwachten o.a. bloeiende Sneeuwkllokjes, Winterakoniet, Vingerhelmbloem en misschien al Bosanemonen te vinden. Verder is het bos rijk aan zangvogels. We vertrekken om 10.00 uur van de parkeerplaats bij de kapel, vanaf Vorden is dat de eerste parkeerplaats aan de rechterkant, voordat je bij het huis bent. Vanaf Lochem is dat de parkeerplaats na de ingang naar het kasteel.

Wildenborch, excursie 2007 (foto RvS)

Ledenvergadering KNNV afdeling Deventer

Datum: donderdag 19 maart.

Tijd: 20.00 uur.

Plaats: Wilp in "de Pompe".

Agenda en notulen van de vorige ledenvergadering vindt u elders in deze convo.

Na de pauze zal Niek Lelieveld de avond verder verzorgen.

Dat naast speciale natuurreizen ook gewone vakanties veel interessante waarnemingen opleveren laat hij u vanavond zien. Van het vroege voorjaar in de Eifel via Kaufungen naar de herfst aan de verrassend landschappelijke gevarieerde Costa Brava.

Kleine excursie: IJsseldijkwandeling

Datum: 26 maart.

Tijd: 14.00 uur.

Plaats: Zutphen.

Excursieleiders: Rikie Webbink en Jitske Karssenber (0575-526202)

Op deze donderdagmiddag maken we onder leiding van Jitske Karssenber en Rikie Webbink een wandeling over de IJsseldijk en gaan onder andere kijken naar de oeverzwaluwenkolonie bij Bronsbergen. We verzamelen ons om 14.00 bij Jitske thuis (Stokebrand 508 in Zutphen).

Excursie “Struinen langs de Waal” op 26 juli

Excursieleider: Hans Grotenhuis.

Aantal personen: 6.

Op deze zaterdag zijn we met 6 deelnemers vroeg vertrokken naar de Buitenpolder Heerenwaarden. Dit is gesitueerd tussen de Waal en de Maas, daar waar deze twee rivieren elkaar bijna raken op ongeveer 8 km ten oosten van Zaltbommel. Onderweg zijn we nog twee deelnemers kwijt geraakt, maar dankzij de mobiele telefoon was dit zo opgelost! Het is echt struinen geworden, want het was die zaterdag bloedheet! Maar zeer de moeite waard!

Foto: Harry Weimer

(Foto: Harry Weimer)

Vanaf de parkeerplaats zijn we langs het water gelopen waarin een paar dodaars zwommen. Vele planten zijn de revue gepasseerd o.a. duizendguldenkruid, heelblaadjes, stekelnoot, goudzuring en agrimonie. Na anderhalf uur zijn we gaan pauzeren aan het water. De koeien, die in dit gebied aanwezig waren, vonden dit zeer interessant. Ze probeerden, via een paar eilandjes, ons te bereiken, maar dat is ze uiteindelijk niet gelukt. Nadat het brood en het vocht, zeer belangrijk op deze dag, weer op peil waren gebracht zijn we weer op pad gegaan. Onderweg hoorden we de lach van de groene specht en ontwaarden we visdiefjes boven het water. Ook vonden we nog breukkruid, wolfspoot en bloedzuring. Op een plekje aan de Maas zijn we nog even in de schaduw van een grote boom gaan zitten en zijn we tijdens het eten naar het toeristenverkeer op de Maas gaan kijken. Op de terugweg naar de parkeerplaats zagen we het adonisblauwtje, een distelvlinder en een dagpauwoog. Tegen half drie waren we terug op de parkeerplaats. Vandaar zijn we naar Fort Sint Andries gereden. Dit fort is pas gerestaureerd en was zeer interessant om te bekijken. De warmte had sommigen van ons intussen enigszins gevelde, deze zijn buiten op een bankje blijven zitten, maar de verhalen van de anderen waren zeer enthousiast. Om vier uur zijn we weer richting Deventer gereden en om vijf over vier werden we verrast door een wolkbreuk en onweer! We hadden dus precies op tijd deze zeer leuke en boeiende excursie beëindigd.

Nachtvlinder excursie op 8 augustus

Excursieleider: Harry Groenink.

Aantal personen: 7.

Vrijdag 8 augustus 2008: Op deze zwoele zomeravond had Harry Groenink ons uitgenodigd om naar nachtvlinders te komen kijken. We werden door Annelies met heerlijke koffie ontvangen en na een halfuurtje zijn we naar het laken gelopen, dat Harry had gespannen om de nachtvlinders te kunnen vangen. Sommige exemplaren konden meteen op naam worden gebracht en andere werden in een potje gedaan en door middel van een boek gedetermineerd.

Normaal ontwaar ik achter mijn huis vele nachtvlinders, deze avond zag ik de kleuren erbij en kregen ze allemaal een naam! Zeer boeiend om te zien wat er allemaal zo in de schemering rondvliegt. Na afloop werden we nog verrast op een overheerlijk wijntje en hadden we weer een leerzame avond achter de rug.

Kleine excursie naar het Wisselse Veen op 21 augustus

Excursieleider: Koos Anema.

Aantal personen: 6

Het Wisselse veen is ongeveer 50 ha groot en is ontstaan door een kwel.

Ongeveer 100 jaar geleden groeiden er planten als parnassia, vetblad, klokjesgentiaan en orchideeën. Door ontginning en ontwatering is veel hiervan verloren gegaan. Een KNNV-groep heeft een stukje onder haar hoede genomen waardoor een aantal planten bewaard is gebleven. Dit, samen met andere maatregelen, moet ervoor zorgen dat er in het Wisselse Veen na verloop van tijd de planten weer terug komen. De andere maatregelen zijn bijvoorbeeld het weghalen van de bemeste bovenlaag van een aantal weilanden en het aanleggen van poelen. Ook zijn de ontwateringssloten gedempt. Op sommige plaatsen is het grasland afgegraven tot de veenlaag, waardoor kwelwater weer aan de oppervlakte komt en er nieuwe stroompjes ontstaan. Dit stukje is niet toegankelijk maar zag er wel verleidelijk uit om eens rond te kijken. Het idee werd geopend contact op te nemen met het Geldersch Landschap voor een excursie in dit gebied. De Tongerense Beek is minder recht en steil gemaakt. Door hoge begroeiing konden we de beek niet zien terwijl we er langs liepen, maar het doorkijkje vanaf de brug over de beek was prachtig.

Met eigen ogen hebben we de volgende planten gezien: Hoornbloem, Hennepnetel (eerst de witte en later de rose), Harig Wilgenroosje, Wilgenroosje, Kleine Watereppe, Watermunt, Akkermunt, Fonteinkruid, Sint-Janskruid, Wilde Bertram, Tormentil, Akkerviooltje, Varkensgras, Moerasdroogbloem, Schermhavikskruid, Gagel, Hanepoot, Kantig Hertshooi, Grasmuur, Egelskop, Raket, Knopkruid, Kleine Brandnetel, Perzikkruid (rood/roze en wit), Akkerkers en Klein Streepzaad. De herfst liet al een voorproefje zien van wat ons over een paar weken hopelijk weer volop te wachten staat. We zagen de bittere boleet en de echte cantharel.

Fietsexcursie Bathmen en Okkenbroek op 24 augustus

Excursieleiders: Harry en Annelies Groenink.

Aantal deelnemers: 8.

Zondag 24 augustus 2008: Dit keer een fietsexcursie onder leiding van Annelies en Harry Groenink. Het doel was om op zoek te gaan naar de bandheide libel, die regelmatig vertoeft bij een wetering in de buurt van Okkenbroek. Om 10.00 zijn we vertrokken vanaf het huis van Annelies en Harry in Bathmen. Op de Holterweg aangekomen was een schelle kreet van Harry voldoende om ons te laten stoppen. Hij had een paar pijlstaartrupsen waargenomen in de berm en wilde ons hier ook van laten genieten. De rupsen waren zeer groot en indrukwekkend. Nadat we een drie kwartier onderweg waren hebben we de fiets tegen een stenen waterschapshuisje geplaatst en werd de koffie tevoorschijn gehaald. Onder een af en toe tevoorschijn komende zon was het prettig vertoeven. In het water voor ons zagen we schrijvertjes en pijlkruid. Ook wees Harry ons op een paar zeer kleine vlindertjes. De naam hiervan is me jammer genoeg ontschoten. Toen we de wetering verder afliepen werd de eerste bandheidlibel waargenomen en al spoedig werden het er vele. Een zeer mooie en duidelijk herkenbare libel voor iedereen. Ook ander libellen werden hier waargenomen. Na een half uurtje zijn we verder gaan fietsen door deze mooie omgeving. Een tijdje later kwamen we langs een uitnodigende picknick tafel. Het werd een gezellige lunch. Onderweg werd er natuurlijk ook enige aandacht besteed aan planten en paddestoelen en via de vistrappen zijn we weer richting huize Groenink gefietst. Bij terugkomst, na 25 kilometer afgelegd te hebben, heeft Harry ons nog een blik gegund in zijn vleermuizenverblijf en daarna werden we door Annelies voorzien van koffie voordat we allen weer richting huiswaarts keerden.

Watervogelexcursie bij Slot Nijenbeek op 14 september

Excursieleider: Ronald Groenink.
Aantal personen: 12.

14 september 2008: Op deze zondagmorgen hebben we onder leiding van Ronald Groenink vanaf het gemaal richting Zutphen door de Voorsterklei gewandeld. Tijdens het wachten op een paar verdwaalde leden zagen we reeds een zeer mooie IJsvogel over het water vliegen. Het weer was ons goed gezind, droog, geen al te koude wind en af en toe een zonnetje. In de lucht wemelde het van Buizerds en volgens Ronald waren het merendeel juveniele. We werden geattendeerd op een sperwer, die op een tak zat te wachten totdat een prooi zich aandeede. Langs het water werd een bosruiter waargenomen en in het water kuifeenden, slobeenden en krakeenden. Verder een aanvliegende grote zilverreiger, witte kwikstaarten op het dak van een boerderij en bij het water gele kwikstaarten. Alle soorten zwaluwen waren aanwezig

(Foto: Roel van Schaik)

de huis- boeren en oeverzwaluw! Een zwerm putters vloog met ons mee van de ene struik naar de andere. Ook is de kleine mantelmeeuw, kneu, graspieper, rietgors en torenvalk waargenomen. Aan het eind van deze wandeling werden we nog verrast met een paar overvliegende ooievaars en een blauwe kiekendief. In totaal hebben we 28 soorten in ons blikveld gehad.

Paddestoelenexcursie op "Het Woudhuis" op 28 september

Excursieleider: Ruud Knol.
Aantal personen: 10.

Op deze mooie zondag, enigszins zonnig weer en een heerlijk aangename temperatuur, zijn wij onder leiding van Ruud Knol op zoek gegaan naar paddenstoelen. Op de parkeerplaats werden de vooruitzichten niet al te rooskleurig, maar dit is uiteindelijk enorm meegevallen. De eerste aardappelbovisten werden al snel waargenomen evenals de helmmycena, het oranjegeel trechttertje en het puntig kaalkopje, klein maar fijn! Voor de lunch hadden we al vele soorten op ons lijstje staan te weten de roodgerande houtzwam, de koffievuurtjeszwam, paarse oorzwammetjes, de sparrenkegelzwam en ook nog een paar sponszwammen. De lunch werd gebruikt op een plaats met vele oude boomstronken, dit was voor sommigen van ons de

(Foto RvS)

reden om de boterhammen staande te nuttigen. Doordat we de zon boven ons hadden schijnen kwam de goudvliesbundelzwam hier zeer goed tot zijn recht! Na de pauze vonden we nog de heksenboter, de bruine trilzwam, de koningsmantel en de kleine stinkzwam. Het vermelden waard zijn tevens de gele stekelzwam en het schaapje. In totaal hebben we plusminus 80 soorten waargenomen. Al met al een zeer geslaagde excursie.

Lezing “Beekherstel in Twente” op 16 oktober

Spreker: Maarten Zonderwijk.

Aantal personen: 21.

Maarten is voor de afdeling geen onbekende, behalve lid heeft hij ook geparticipeerd in de werkgroepen Verwolde en De Kraaigraaf. Hij heeft de flora en fauna van de vijvers en vennen geïnventariseerd en heeft veel mossen op naam gebracht. Wie verder “Natura” leest, komt zijn naam de laatste tijd telkens tegen bij artikelen over water, -beestjes en -plantjes.

Maarten is als ecooloog werkzaam bij het waterschap Regge en Dinkel. Hij werd hier 25 jaar geleden als eerste ecooloog binnen gehaald en heeft sindsdien meer en meer waardering gekregen binnen de cultuur van het waterschap.

Deze avond, 16 oktober 2008, vertelt hij de 21 tellende groep leden over het herstel van enkele beken in Twente en daarbij hoe in de geschiedenis van het Waterschap het beheer van de beken veranderde. Hij illustreert zijn betoog met foto's van beken, planten en dieren, waardoor het een afwisselend verhaal wordt. In 1980 waren de plannen van het Waterschap gericht op snelle doorstroming van het water van de riviertjes, daartoe werden deze rechtgetrokken. Toen het plan voor het rechte trekken van de Snoeyinksbeek bekend werd, kwamen er natuurliefhebbers in opstand. Een zo prachtige beek moest niet vernield worden en het omringende landschap niet zo drastisch worden aangepakt. Dat gaf aanleiding voor de provincie om de beek tot “Beschermd Natuurmonument” te verklaren. En het was tevens de aanleiding tot het benoemen van een ecooloog in dienst van het waterschap, immers hoe beheer je een natuurmonument?

Maarten liet ons via foto's zien hoe de beek werd “hersteld”. In de eerste plaats werden, ter geruststelling van de boeren, de ergste meanders ingekort en oevers steviger gemaakt. Daarna werd 2 meter strook langs de beek opnieuw ingeplant met Els en meerdere gebiedseigen soorten en de beschoeiing werd gemaakt van Wilgentenen, die weer uitliepen. Na een aantal jaren waren de bomen volgroeid en was de beek een prachtig door blad overhuifd water. Ook keerden er planten terug die er voordien thuis hadden gehoord.

Een tweede, groter project werd na de pauze gepresenteerd. Dit project heet “De Doorbraak”, er staat info op het internet, op te zoeken via www.dedoorbraak.nl De Doorbraak is een project dat werkt met verschillende waterstromen, het zgn

“Stadswater”, het meest vervuilde water wordt gescheiden van het “landwater” door het gebied geleid. In dit laatste gebied is de Doorbraak gerealiseerd, een gebied van 13 km. lang en 75 meter breed. Het maakt tevens deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en heeft de modellen Rietgors, Das, Winde en Kamsalamander meegekregen. Dat houdt in dat er voor die modellen speciale plekken in het gebied moeten worden gecreëerd.

Zo mag er voor de Kamsalamander de poel niet in het overstromingsgebied liggen.

In de Doorbraak wordt het water de ruimte gegeven, een heel ander principe dan het rechte trekken van een beek om het water snel af te voeren. Nu wordt er water in het stroomgebied gehouden om de droge zomers door te komen en komt er meer water in het gebied om in de winter niet op plaatsen overlast te veroorzaken. De opinie van het Waterschap is daarmee totaal anders dan in 1980.

Maarten liet ons zien welke boeiende planten en dieren het gebied hebben gekoloniseerd. Ook liet hij de mooie voorbeelden zien van hoe men obstakels als een weg of een kanaal weet te passeren door of een tunnel of grote buizen aan te leggen. Dit kost natuurlijk veel geld, maar het komt de natuur ten goede.

Maarten, het was een fantastische avond! Aan het eind van de avond werd dit uitgesproken en door iedereen beaamd. Leerzaam en boeiend. Daarvoor ook via deze weg erg bedankt.

Kleine excursie naar “de Haere” op 23 oktober

Excursieleider: Dick Steenstra.

Aantal personen: 10.

Het was een prachtige herfstdag. “De Haere” ligt tussen Deventer en Olst en was van oorsprong waarschijnlijk een boerenhoeve. Vanaf 1750 werd er veel verbouwd, werd er een park aangelegd en werden een toren en een ruïne gebouwd. De ruïne is een mooi plekje om even te zitten en dat hebben we dan ook gedaan. Dick vertelde ondertussen over het landgoed. In 1962 heeft de gemeente het gekocht en er vervolgens niets mee gedaan en het uiteindelijk in 1996 weer verkocht aan de Stichting IJssellandschap. Het is nu gerestaureerd, weer bewoond en in gebruik voor activiteiten op het gebied van zakelijke bijeenkomsten en kunst.

In de buurt van “De Haere” zijn nog een aantal werken uit de tijd van de Koude Oorlog te vinden. Er zijn een hospitaalbunker en een commandobunker. En vlak

langs de dijk is een plaats waar water uit de IJssel het land in kon stromen om alles onder water te zetten zodat de Russen de Randstad niet zouden kunnen bereiken.

Tijdens de Cuba crisis heeft het niet zo heel veel geschied of er was ook gebruik van gemaakt. Ondanks dat Klaske en Herman met moeite hun paddenstoelenboek thuis hadden gelaten hebben we toch veel stilgestaan bij paddenstoelen. Ze zijn er tenslotte maar kort in deze mate. De Glimmende Inktzwam deed zijn naam alle eer aan en ook Goudvliesbundelzwammen stonden te stralen in de herfstzon. Verder zagen we Judasoren op een boomstronk en werd er verteld dat die lekker smaakt in de sla.

Op boomstammen zaten zakjesdragers. Geen paddenstoel maar toch mooi om te zien. Herman sneed een Houtknotzwam doormidden en liet zien hoe mooi die er van binnen uitziet.

Een opsomming van wat we verder nog hebben gezien: verschillende soorten Honingzwammen

waaronder de Sombere, Schubbige Boschampignon, Helmmycena's, Parasolzwam, Gewone Zwavelzwam, Trechterzwam, Zwavelkopjes, Botercollybia, misschien een Witte Beurszwam, Nevelzwam, Vaalhoed, Plooirokje, Zwerminktzwam, Fopzwam, Okerknolcollybia, Witsteelfranjehoed, Witte Bultzwam, Kastanjeboleet, Elfenbankje, Melkzwam, Biefstukzwam (geen verse meer), Witgele Russula, Blauwekaaszwam, Koeienboleet, Gele Korstzwam, Boompuisten, Oranje Aderzwam en tenslotte ook nog de Kostgangerboleet. Her en der waren groepjes bezig paddenstoelen te benoemen. Bovenstaande is wat ik heb meegekregen, er zal vast nog meer gesignaleerd zijn.

Aan het eind werd Dick zeer terecht bedankt voor het uitzetten van deze excursie en kregen de mensen die met hem meereiden op de terugweg nog een toegift: we kwamen langs prachtige reuzenzwammen, oud, jong, groot en klein.

Excursie naar landgoed 't Joppe op 26 oktober

Excursieleider: Klaske ten Grotenhuis.
Aantal personen: 8.

Op deze zondagmorgen in de herfst verzamelden een achttal personen zich bij de kerk in 't Joppe. Vanaf deze plek zijn we eerst via een pad richting het landhuis gelopen. De eerste nevelzwammen en het eekhoortjesbrood kondigden zich al aan! Met uitzicht op het huis heeft Klaske ons gewezen op de afzichtelijke serre die aan het landhuis was gebouwd en tevens heeft ze een uiteenzetting gegeven van de oorsprong van het huis en de bewoners. Bij het vervolg van de excursie werden we meteen verrast met de gekraagde aardster en niet een maar vele! Aangezien ik nog nooit aardsterren had mogen bewonderen was dit een zeer mooie waarneming. Verder vonden we stobbenzwammetjes, scherpe schelpzwam, elfenschermpjes en judasoren. Na een korte koffiepauze bij het theekepeltje zijn we verder gelopen. De glimmerinktzwam kwam op ons pad evenals de zwerminktzwam. In totaal hebben we 53 soorten

Rode zwavelkopjes in Joppe, excursie 2007 (foto RvS)

waargenomen onder andere de wasplaat, winterhoutzwam en de opaal vaalhoed. Onderweg kwamen we een bloeiende bosanemoon tegen en nog een bruine kikker.

Tegen half een waren we weer terug bij het parkeerterrein en hadden we een zeer leerzame en leuke excursie achter de rug. Het weer was ons ook nog goed gezind, want de regen kondigde zich pas aan toen we in de auto naar huis reden...

Natura 2000

Het project heet officieel: "Burgers voor Natura 2000, Natura 2000 voor burgers."

Het project is in 2008 landelijk "binnengehaald" door de KNNV.

Afdelingen zijn gevraagd om in aangewezen gebieden (Natura 2000 is een Europees initiatief om natuurgebieden aan te wijzen en aan elkaar te verbinden) de voorlichting te geven aan pers en publiek. Daarvoor kan de afdeling een folder laten maken, krijgt ze info vanuit de landelijke werkgroep met een projectleider en wordt ze geldelijk ondersteund.

Het bestuur heeft toegezegd in 2009 samen met de afdeling Apeldoorn hiervoor leden te willen zoeken die daaraan zouden willen meewerken. Het gebied zou dan de Brummense landgoederen zijn, dat ligt ongeveer tussen onze afdelingen in. We hebben tot nu toe geen info vanuit de projectgroep, omdat voor 2009 opnieuw subsidie toegekend moet worden.

Wel is de afdeling via Hans Grotenhuis al actief geweest op dit gebied. Hans heeft namens de afdeling een steunbetuiging opgesteld en verstuurd, voor het ontwerpbesluit om de IJsseluitwaarden op te nemen in Natura 2000. Bovendien maakt hij deel uit van een overleggroep die de gebieden voor Natura 2000 in de gaten houdt, zodat er geen maatregelen op voorhand

worden getroffen om alvast delen van die gebieden af te knabbelen voordat de grenzen zijn vastgesteld.

Mocht het lukken om gezamenlijk met Apeldoorn iets te kunnen betekenen voor dit project, dan zal het bestuur zeker mensen persoonlijk benaderen. U mag zich natuurlijk ook hiervoor aanmelden.

Egeljaar

2009 wordt uitgeroepen tot het jaar van de **EGEL**. De Zoogdierenvereniging heeft de leden van de KNNV en andere natuurorganisaties opgeroepen om volgend jaar aandacht te besteden aan de egel. Men kan meedoen met het E-TEAM. Dit telt het aantal aangetroffen dode egels en geeft dit door. Verder komt er een Egelweekeinde met allerlei activiteiten op 18, 19 en 20 september. We horen daar vast meer van. Meer info voor de nieuwsgierigen: www.zoogdierenvereniging.nl Verder staan het komende jaar de WATERPLANTEN centraal. Voor de Natuurhistorisch secretaris en de werkgroep een uitdaging om hier via een excursie aandacht aan te besteden.

Ook is het nog het DARWIN jaar, omdat de grondlegger van de evolutieleer 200 jaar geleden is geboren. Landelijk worden KNNV'ers gevraagd voor een "denktank". Deze gaat activiteiten in de afdelingen helpen organiseren.

Hulp bij het beheer in het Oostermaat

Door Hans Grotenhuis

Zoals jullie wellicht bekend zal zijn, werk ik al jarenlang in de wintermaanden in het Oostermaat. Inmiddels is het beheer zodanig geregeld, dat de grote, arbeidsintensieve beheermaatregelen door derden worden uitgevoerd en worden betaald uit pot voor de toepassing van de Natuurbeschermingswet. Het kleine beheerwerk voer ik alleen uit. Dat werk is gericht op het in stand houden van de grote afwisseling in het terrein en het bevorderen van het kleinschalige karakter. Bij dat werk zou het zo nu en dan handig zijn als ik wat hulp zou krijgen. Het gaat dan vooral om het uitspitten of uittrekken van opslag van berk en grove den. Wellicht zijn er leden die eens een ochtend of

Excursie in het Oostermaat, 2004 (foto RvS)

middag zouden willen helpen. Het werk vindt altijd plaats op zaterdagen.

Het is echter op dit moment onmogelijk om precies te bepalen op welke zaterdag ik hulp zou kunnen

gebruiken. Mijn werkplanning loopt wat dat betreft niet parallel aan de planning van de convo. Leden die eens een ochtend, middag (of misschien wel de gehele dag) willen helpen, zich bij mij te melden ; per mail (dalkruid@planet.nl) Na opgave krijg je van mij een bevestiging. Zo krijg ik een lijstje met potentiële helpers. Als ik hulp nodig heb bij een klus, dan benader ik de helpers per mail minimaal twee weken van te

voren met het verzoek te helpen en een beschrijving van het werk. Iedereen is dan vrij om te kiezen of hij of zij die dag kan en ook zin heeft. Als je komt, is een mailtje aan mij voldoende, liefst uiterlijk een dag of vier voor de geplande datum. Dat is voor mij handig i.v.m. gereedschap en werkplanning voor de dag. Waarschijnlijk is de werkdag tussen eind februari en begin april.

Dassen in de buurt van Deventer

De effecten van de bescherming
Door Jan Oosterman

Het is sinds het jaar 2001 dat ik via het nestkastenproject voor kerkuilen bekend werd met het bestaan van dassenburchten in onze omgeving. In de meimaand van 2003 werd in Bathmen een gewonde Das aangetroffen. Het bleek om een zogende moeder te gaan. Jonge dassen worden al in maart geboren en de jongen kunnen in mei al vast voedsel opnemen. Na het verkrijgen van een voedingsadvies van de stichting "Das en Boom" heb ik twee maanden lang 's avonds een mengsel van biscuit, pindakaas, roosvicee en hondenbrokjes uitgelegd. En de andere ochtend gecontroleerd of het werd opgegeten. Gelukkig bleek het te werken en heb ik, in samenwerking met anderen, een jonge das groot gebracht.

Mijn interesse was gewekt en inmiddels maak ik deel uit van een netwerk waarin we elkaar op de hoogte houden van de ontwikkelingen van deze soort waarop omstreeks 1950 nog werd gejaagd.

Het gaat heel goed met de Dassen! Inmiddels weet ik van het bestaan van 9 burchten. Door omstreeks zonsondergang uit de wind te gaan zitten, soms voor niets maar vaak ook met geluk, heb in vorig jaar 23 Dassen waargenomen. Het gebied dat ik heb gecontroleerd ligt ten zuiden van de A1 en begint bij het landgoed Oexerhof. De verste burcht ligt in het landgoed Joppe. De oppervlakte van de driehoek waarin de burchten zich bevinden bedraagt ongeveer 25 km².

(Foto: Albert Winkelman)

Er liggen 5 burchten in Overijssel en 4 in Gelderland. Ze bevinden zich in het bos, aan de rand van het bos en in houtwallen.

De Das is een alleseter en eet regenwormen, insecten, kleine zoogdieren en slakken. Maar ook maïs, haver en vruchten. De Dassen hebben een grote actieradius bij het foerageren. Daarbij moeten ze regelmatig asfaltwegen oversteken. Vandaar dat er regelmatig dode Dassen langs de wegen worden gevonden. Gelukkig worden er nu maatregelen genomen om het aantal slachtoffers te beperken.

Langs de A1 heeft RWS wildroosters geplaatst en tevens op 3 plaatsen stalen buizen onder de weg aangebracht. En deze buizen worden ook belopen. De vraag die me bezig houdt is of de populatie zich verder gaat verspreiden. Mochten er leden zijn die hier wat van merken dan graag een melding aan mijn adres. Een aantal vogelaars hebben met mij genoten van het gescharrel van de Dassen met jongen. Eén daarvan was Albert Winkelman die met weinig licht bijgaande plaat heeft kunnen schieten.

Verenigingszaken

Van de voorzitter

Als ik dit stukje schrijf, is het volop herfst. De beuken kleuren mooi goudgeel en er staan nog veel paddenstoelen, al verbergen ze zich zo langzamerhand in het gevallen blad. Op onze wandelingen bij De Haere en't Joppe hebben we kunnen genieten van veel mooie vondsten. Vooral de Aardsterren en de Judasoren waren leuke waarnemingen. Heel vroeger moest ik een gedicht uit het hoofd leren van Jacqueline van der Waals. Het ging over een beukenlaan. Hier een klein citaat:

*Ik keek in de gouden heerlijkheid van een najaarslaan.
Het was of ik gouden deuren wijd zag openstaan.
Het werd mij, toen ik binnen ging
Of ik door gouden gewelven liep.
Ik aarzelde even, ik ademde diep
Diep van verwondering.*

Elk najaar denk ik aan dit gedicht als de bladeren van de beuken weer zo prachtig kleuren en bedenk dan wat een voorrecht het is om het ook dit jaar weer te mogen zien.

Vanuit het bestuur moet ik helaas melden dat twee personen, te weten Chris ten Dam en Marcel Wissink, zich hebben teruggetrokken. Dat vinden we erg jammer, te meer omdat ze pas dit voorjaar aan hun taak begonnen. Soms is het zo dat mensen niet goed kunnen inschatten wat het van hen vraagt om deel te nemen in een bestuur. Overigens gingen we met vier nieuwe bestuursleden van start en dat is heel wat in een zeven personen tellende club. Het bestuur is wederom op zoek naar mensen die deel willen nemen in ons bestuur. Op dit moment worden alle taken door de overige bestuursleden zo goed mogelijk opgevangen, maar we zoeken een toekomstige natuurhistorisch secretaris. Voorlopig hoeft die nog niet alle werk op zich te nemen, Dick Steenstra is bereid de eerste tijd veel steun te geven en ook daarna blijft een werkgroepje, waarin Ronald Groenink en Koos Anema zitting hebben, de functionaris ondersteunen. Daarnaast zoekt het bestuur voorlopig een lid, die langzaam wat taken kan overnemen van andere bestuursleden. In overleg worden de taken dan verdeeld. Meld u aan bij een van de bestuursleden, zie de colofon.

Als ik bedenk wat in deze Quadrifolia allemaal wordt gemeld, besef ik hoe levend de KNNV is en welke initiatieven er allemaal worden genomen. Ik hoop dan ook van harte dat veel van onze leden ook passief of actief willen participeren door onze lezingen en excursies te bezoeken en te reageren op al de voornemens landelijk en plaatselijk.

Uw voorzitter: Klaske ten Grotenhuis

Agenda voor de Ledenvergadering van de KNNV afdeling Deventer

op donderdag 19 maart 2009, 20.00 uur in Dorpshuis *De Pompe* in Wilp

- 1 Opening
- 2 Notulen van de ledenvergadering van 13 maart 2008
- 3 Ingekomen stukken en mededelingen
- 4 Jaarverslag van de secretaris
- 5 Jaarverslag van de penningmeester
- 6 Verslag van de kascommissie
- 7 Benoeming nieuwe kascommissie
- 8 Uit het landelijk en gewestelijk overleg
- 9 Bestuurszaken, verkiezing bestuurslid (leden)

10 Rondvraag
11 Sluiting

Bij punt 4 en 5:

Omdat de kopij ruim voor het einde van 2008 bij de redactie en de drukker moet zijn, kunnen de jaarverslagen van secretaris en penningmeester niet in deze Quadrifolia worden opgenomen. Beide verslagen worden op de ledenvergadering ter inzage gelegd. Mocht u eerder inzage willen hebben in de jaarverslagen, meld u dit per E-mail, dan kunnen wij ze u toesturen als de verslagen klaar zijn.

Bij punt 9: Dit jaar treedt Dick Steenstra af als bestuurslid. Gelukkig hebben we Dick bereid gevonden om voor een aantal jaren aan te blijven als Bestuurslid. Op dit moment vervult hij de taak als Natuurhistorisch secretaris, daarin bijgestaan door een klein werkgroepje. Dit is een zeer belangrijke taak binnen onze afdeling en we willen Dick dan ook niet missen.

Voorstel in de ledenvergadering zal zijn om de herbenoeming van Dick te bevestigen.

Verder blijft het bestuur op zoek naar nieuwe bestuursleden.

Dick zal naar verwachting herkozen worden als vertegenwoordiger voor het gewest en daarom is het absoluut noodzakelijk dat er versterking komt voor het natuurhistorisch secretariaat, het hart van ons programma. Daarnaast is er nog één extra kandidaat nodig om het bestuur weer op volle sterkte te brengen. Mochten er zich voor 19 maart kandidaten melden, dan zullen wij hen voordragen voor het bestuur. U hoort daarover van ons op de meest korte termijn na hun aanmelding.

Notulen voorgaande ledenvergadering op maart 2008.

Notulen van de ledenvergadering van KNNV afdeling Deventer gehouden op 13 maart 2008.

Plaats: Dorpshuis "De Pompe'in Wilp.

Aanwezig: 26 leden.

Met kennisgeving afwezig: Chris ten Dam, Hans Grotenhuis en Hermien Wissink, Niek Lelieveld..

1. Opening.

De voorzitter Bob Maks opent de vergadering.

2. Notulen van de ledenvergadering van 8 maart 2007.

Koos vraagt aandacht voor punt 3.8, het voorstel van Roel van Schaik om met de excursieverslagen en inbreng van de leden een afdelingsjaarboek samen te stellen. Hier is uit de afdeling geen respons op gekomen. Op de vergadering blijkt er toch wel belangstelling voor te bestaan. Wie mee wil doen kan contact opnemen met Roel.

Verder zijn er geen op- of aanmerkingen en worden de notulen goedgekeurd.

3. Ingekomen stukken en mededelingen.

3.1. In het landelijk project "Water' wordt in 2008 aandacht besteed aan de watervogels. We zullen hier in ons programma aandacht aan besteden.

3.2. Om de KNNV op promotiemanifestaties beter te laten opvallen is speciale kleding ontworpen. Als dit een succes blijkt is deze ook voor alle leden beschikbaar.

Corrie Ossebaard vraagt of er geen onderwerpen zijn waar de ledenvergadering een mening over moet geven. Dat is dit jaar niet het geval. Het nieuwe bestuur zal er alert op blijven.

4. Jaarverslag van de secretaris.

Koos wijst op het gestaag stijgende ledenaantal. Het aantal is niet spectaculair maar na een daling in het verleden is dit een hoopvolle tendens. Iedereen wordt uitgenodigd eens

een potentieel nieuw lid mee te nemen.

Corrie mist de laatste tijd in de Convo de vermelding van nieuwe leden. Koos heeft al met Marcel afgesproken dat dit in de toekomst weer zal gebeuren. Herman wijst er echter op dat dit i.v.m. de privacy alleen maar kan na schriftelijke toestemming van de betreffende personen. Ronald Groenink meldt dat dit soms wordt opgelost d.m.v. een los inlegvel. Het jaarverslag wordt goedgekeurd.

5. Jaarverslag van de penningmeester.

Herman geeft een korte toelichting. Corrie vraagt waarom de kosten van de convo zoveel hoger zijn dan vorig jaar. Dit komt doordat Roel de declaratie niet op een vast moment heeft ingediend en er dus een overlap is tussen beide jaren. Bovendien is er in 2007 een extra Quadrifolia verschenen i.v.m. het jubileum. Om de portokosten te drukken zou in de toekomst de convo eventueel per e-mail kunnen worden verstuurd. Voor wie geen email-adres heeft verandert er niets.

Jitske Karssenberg vraagt naar de reden van het lage bedrag dat aan lezingen is uitgegeven. Dat heeft te maken met het vervallen van 2 lezingen vanwege extreme weersomstandigheden.

Het jaarverslag wordt goedgekeurd.

6. Verslag van de kascommissie.

Leen de Oude brengt namens Margreet Tegeler verslag uit. Alles zag er professioneel uit en is in orde bevonden. Het bestuur wordt decharge verleend.

7. Benoeming nieuwe kascommissie.

Deze zal bestaan uit Margreet Tegeler en Ronald Groenink.

8. Het landelijk en gewestelijk overleg.

8.1. Als afgevaardigde voor de VV 2009 wordt benoemd Klaske ten Grotenhuis. Reserve is Herman ten Grotenhuis.

8.2. Dick deelt mee dat de gewestelijke themadag wordt georganiseerd door afdeling Leliestad. Datum 6 sept. 2008. Onderwerpen: gebruik GPS, libellen en vlinders. Aansluitend is er 's middags een insektenexcursie.

De gewestelijke excursie gaat dit jaar naar Schouwen Duiveland (plan Tureluur).

Datum 15 november 2008.

9. Bestuurszaken.

De nieuwe bestuursleden Marcel Wissink, Klaske ten Grotenhuis, Ria de Oude stellen zich voor.

Hierna bedankt Bob de aftredende leden Herman ten Grotenhuis en Koos Anema voor het vele werk dat ze voor de afdeling hebben gedaan en overhandigt aan beide een kleurig voorjaarsboekje en een boek. Koos kijkt kort terug op de afgelopen periode en zegt vooral blij te zijn met het prima verloop van de inventarisatieprojecten. Verder is het voor de afdeling erg fijn dat zich enkele jongere leden beschikbaar hebben gesteld voor een bestuursfunctie. Herman had best nog wat langer willen aanblijven maar heeft binnen de landelijke KNNV nog diverse andere functies. Overigens zullen we via Klaske nog wel eens iets van hem vernemen.

Nu worden Klaske, Ria en Marcel uitgenodigd aan de bestuurstafel plaats te nemen en met applaus verwelkomd.

10. Rondvraag.

Koos vraagt of er nog mensen zijn die Chris ten Dam willen gaan assisteren bij het organiseren van de activiteiten. Dick Steenstra heeft al zijn hulp toegezegd en Niek Lelieveld wil in de toekomst ook een bijdrage leveren. Ronald Groenink biedt aan om mee te doen.

11. Sluiting.

De voorzitter sluit dit deel van de vergadering.

Na de pauze neemt Klaske de voorzittershamer over en geeft Paul Winkelman de gelegenheid zijn digitale opnamen van vlinders in Skandinavië te vertonen.

Aan de hand van de kaart laat Paul zien waar hij eind juni 2007 goede vlinderbiotopen

heeft bezocht. Deze gebieden liggen deels boven de poolcirkel en boven de boomgrens.

Opvallend is dat bepaalde steenachtige plekken gunstig blijken te zijn. Van sommige soorten

is nog niet bekend wat de waardplanten zijn. Vaak zijn ook bermen langs wegen en paden

goede vindplaatsen. Hierna worden fraaie opnamen vertoond van o.a. Bloedvlekorchis, Koraalwortel en

Venuschoentje. Van de vele prachtige vlindersoorten noemen we de

Noordse toendravlinder, Arctische parelmoervlinder, Zilveren maan, Blauwe vuurvlinder,

Ringogoparelmoervlinder, Morgenroodvlinder, Keizersmantel, Iepenpage en Purperstreep- parelmoervlinder. Het

Oranjetipje komt hier de hele zomer voor. Vlinders in deze streken zijn

vaak donkerder dan in zuidelijker gebieden. Verder komt er nog een Roodsterblauwborst voorbij en tenslotte zien

we nog een mooie Ringslang.

Klaske bedankt Paul voor zijn bijdrage en sluit de vergadering.

Almen, 14 maart 2008

Koos Anema, aftredend secretaris

Van de Penningmeester

In het afgelopen verenigingsjaar is er veel veranderd. In maart van dit jaar is een nieuwe penningmeester geïnstalleerd. Ook de betaling van de contributie gaat anders, want vanwege de kosten worden geen acceptgiro's meer verstuurd en om dezelfde reden heeft de penningmeester de rekening bij de Postbank opgezegd. Bovendien is de afdracht aan het landelijk bestuur verhoogd, onder meer door de verhoging van de abonnementsprijs van Natura. Zoals gewoonlijk verzoekt de penningmeester u in januari uw contributie voor het komende verenigingsjaar over te maken. U bespaart de vereniging veel rompslomp als u dit inderdaad tijdig doet. U krijgt hierover verder geen bericht en evenmin een acceptgiro.

Het lidmaatschap voor 2009 is € 25,- en voor huisgenootleden is dit € 11,50. Dit is €0,50 meer dan u gewend bent, omdat de verhoogde afdracht voor Natura is doorberekend. Wilt u het verschuldigde bedrag vóór 1 maart 2009 overmaken op het nieuwe rekeningnummer bij de Triodosbank: **78.67.10.438**, t.n.v. KNNV afd. Deventer, te Deventer.

Het – grotendeels nieuwe - bestuur neemt binnenkort de financiële situatie van de vereniging onder de loupe. Als het nodig is om de contributie verder aan te passen, zal het bestuur met een voorstel komen op de ledenvergadering in maart.

Bob Maks, penningmeester van de KNNV afdeling Deventer, telefoon: 0570-610266

Colofon

KNNV in vogelvlucht

Zondag 11 januari. Nieuwjaarsbijeenkomst 2009 in Zutphen

Donderdag 22 januari. Paddenstoelenlezing van Leo Knol

Donderdag 19 februari. Lezing over DOÑANA en EXTREMADURA in Spanje i.s.m IVN in de "Ulebelt"

Zaterdag 21 februari 2009. Gewestelijke excursie naar Schouwen

Zondag 1 maart. Excursie naar De Wildenborch

Donderdag 19 maart. Ledenvergadering KNNV afdeling Deventer

Donderdag 26 maart. Kleine excursie: IJsseldijkwandeling

Secretaris:

Ria de Oude-de Wolf, Hemeltjenskampweg 5, 7431 CB Deventer; secretaris@deventer.knnv.nl

Penningmeester en ledenadministratie:

Bob Maks, De Heuvel 34, 7413 AX Deventer
0570-610266, penningmeester@deventer.knnv.nl

Opmaak en layout Quadrifolia :

Roel van Schaik; roelvanschaik@xs4all.nl

Sluitingsdata voor kopij:

Nummer 2 verschijnt eind maart 2009.

Kopij dient voor 25 februari bij onderstaand adres te worden ingeleverd: Dick Steenstra, Rijsweerdsweg 30, 7412 WG Deventer; dicksteenstra@hetnet.nl